



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ-ΤΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Ν.Ε.)- Ν.Π.Δ.Δ.

Ταχ. Δ/ση : Β. Σοφίας 47
Τ.Κ. : 106 76 Αθήνα
Τηλ . : 210- 3648044
Φαξ : 210- 3648049
Email : info@enne.gr

Αθήνα, 19/07/2016

Αρ. Πρωτ.637

Προς: - Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Υπουργό Υγείας

**Θέμα : «Απαράδεκτες συνθήκες περίθαλψης κρατουμένων και εργασίας
Νοσηλευτών. Παράνομη άσκηση νοσηλευτικού έργου»**

Σε συνέχεια προηγούμενων εγγράφων μας, σας αναφέρουμε ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα κάλυψης των ιατρικών και νοσηλευτικών αναγκών και υποστελέχωσης σε νοσηλευτικό προσωπικό στα Καταστήματα Κράτησης της χώρας και οι συνθήκες παροχής υπηρεσιών υγείας στους κρατούμενους πόρρω απέχουν από τις ενδεδειγμένες.

Πληροφορούμαστε (από καταγγελίες μελών μας και δημοσιεύματα στον τύπο και το διαδίκτυο) ότι στην πλειοψηφία των καταστημάτων κράτησης οι φύλακες αναγκάζονται να εκτελούν χρέη νοσηλευτή, λόγω των τραγικών ελλείψεων σε νοσηλευτικό προσωπικό. Η εξυπηρέτηση όλων των κρατουμένων σε 24 ωρη βάση από Νοσηλευτές είναι αδύνατη, ιδίως κατά τη νύχτα, όπου σε κάποιες φυλακές συμβαίνει να μην υπάρχει καν Νοσηλευτής και φύλακες να καλούνται να προβούν σε επείγουσες νοσηλευτικές πράξεις ή ακόμα και σε ιατρική διάγνωση της κατάστασης, με όσους κινδύνους αυτή η πρακτική συνεπάγεται, ακόμα και για την ανθρώπινη ζωή. Πιθανό είναι δε, αυτή η έλλειψη να γίνει αντικείμενο «εκμετάλλευσης» από κρατούμενους που θα προσποιηθούν τους ασθενείς με σκοπό την απόδραση.

Η πραγματοποίηση νοσηλευτικών πράξεων από φύλακες, παρόλο που υπαγορεύεται από διάθεση προσφοράς και ανθρωπιστικό ενδιαφέρον και από την ανάγκη να καλυφθούν οι επιτακτικές ανάγκες της έλλειψης νοσηλευτικού

προσωπικού, **δεν είναι σύνηθες** και μπορεί σε κάποιες περιπτώσεις να αποβεί έως και επικίνδυνη, τόσο για τους κρατούμενους (που ενδέχεται να υποστούν κάποια βλάβη στην υγεία τους) όσο και για τους **ιδίους τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους** (λόγω του ότι χωρίς δική τους υπαιτιότητα και ασκώντας με ευσυνειδησία μεν, αλλά χωρίς νόμιμο δικαίωμα δε, καθήκοντα αλλότρια που απαιτούν ειδική εκπαίδευση, ενδέχεται να προκαλέσουν κάποια σοβαρή βλάβη και να διωχθούν ποινικά ή πειθαρχικά).

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι λαμβάνουν χώρα **σοβαρές παραβάσεις** της νομοθεσίας **περί νόμιμης άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος** αλλά και της διεθνούς και ευρωπαϊκής Νομοθεσίας για την **προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και ειδικότερα για τις συνθήκες κράτησης, ενώ τίθενται και σοβαρά ζητήματα δημοσίου συμφέροντος, καθώς διακυβεύεται τόσο η **δημόσια υγεία** όσο και η **δημόσια ασφάλεια**.

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος, έχοντας νόμιμη και ηθική υποχρέωση, ως το επαγγελματικό επιμελητήριο των Νοσηλευτών, με καταστατικό σκοπό την προάσπιση των δικαιωμάτων τους, την εξασφάλιση υψηλής στάθμης φροντίδας και υγείας στο κοινωνικό σύνολο και την συμβολή στην προστασία της υγείας του Ελληνικού Λαού, σας επισημαίνει τα ακόλουθα:

1. Αναφορικά με την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας

Από όσα μας καταγγέλληκαν, από την γνωστή σε εσάς κατάσταση στα καταστήματα Κράτησης και από τις υφιστάμενες συνθήκες περίθαλψης, συνάγεται ότι **λαμβάνουν χώρα σοβαρές παραβιάσεις** των διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων **για τα δικαιώματα του ανθρώπου**, αλλά και του Συντάγματος.

Από αρκετές διεθνείς συμβάσεις προστατεύονται τα δικαιώματα των κρατούμενων και προσδιορίζονται οι επιθυμητές συνθήκες κράτησης (Οικουμενική διακήρυξη ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ΕΣΔΑ (άρθρο 3), Διεθνές Σύμφωνο Ανθρωπίνων δικαιωμάτων, Σύμβαση του ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων του 1984, Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Μεταφορά Καταδικασμένων Ατόμων και Πρόσθετο Πρωτόκολλο αυτής, αναθεωρημένοι *European Prison Rules* (Ευρωπαϊκοί Σωφρονιστικοί Κανόνες) της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης) κ.α.

Το Σύνταγμα στο άρθρο 2 κατοχυρώνει το σεβασμό της ανθρωπίνης αξίας, στο άρθρο 5 την απόλυτη προστασία της ανθρωπίνης ζωής και την προστασία της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας και στο άρθρο 21 παρ.3 προβλέπει την υποχρέωση του Κράτους να μέριμνα για την προστασία της δημόσιας υγείας.

Στο άρθρο 27 του ισχύοντος Σωφρονιστικού Κώδικα προβλέπεται: « 1. Η Διεύθυνση εξασφαλίζει στους κρατούμενους ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη επιπέδου ανάλογου με αυτό του λοιπού πληθυσμού.

Όμοια πρόβλεψη περιέχει και το άρθρο 16 της υπ' αριθ. 58819/ 7.4.2003 Υπουργικής απόφασης: «Εξασφαλίζεται στους κρατούμενους ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη επιπέδου ανάλογου με αυτό του λοιπού πληθυσμού, από υγειονομικό προσωπικό, ιατρούς και νοσηλευτές..»

Οι νομοθετικές αυτές επιταγές, ζωτικής σημασίας για ένα κράτος δικαίου που σέβεται την αξία της ανθρωπίνης ζωής, κάθε άλλο παρά υλοποιούνται δια της παροχής νοσηλευτικής φροντίδας από υπαλλήλους που δεν έχουν ούτε το νόμιμο δικαίωμα (το νοσηλευτικό επάγγελμα είναι επάγγελμα ασκούμενο κατόπιν αδείας) ούτε και την απαιτούμενη κατάρτιση και εκπαίδευση για την πραγματοποίηση νοσηλευτικών πράξεων.

Δια της διαιώνισης του προβλήματος της έλλειψης νοσηλευτικού προσωπικού και δια της ανάθεσης σε μη Νοσηλευτές της διενέργειας νοσηλευτικών ή ακόμη και ιατρικών πράξεων- όπως η εκτίμηση της κατάστασης ασθενούς- όχι μόνο δεν εξασφαλίζεται περίθαλψη αναλόγου επιπέδου με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά ρητή επιταγή και του άρθρου 4 του Συντάγματος), **αλλά η υγεία και η σωματική ακεραιότητα των κρατουμένων τίθεται σε σοβαρή διακινδύνευση** (χωρίς φυσικά να έχουν υπαιτιότητα προς αυτό οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι, οι οποίοι εκτελούν διαταγές, μη σύννομες ομολογουμένως).

Είναι δε γεγονός ότι είναι άκρως προβληματικές οι συνθήκες **αντισηψίας και αποστείρωσης**, κυρίως λόγω του ότι δίνεται βαρύτητα στη φύλαξη και όχι στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας.

2. Αναφορικά με την εξουθένωση του υπηρετούντος νοσηλευτικού προσωπικού

Δεδομένων των τεράστιων ελλείψεων σε νοσηλευτικό προσωπικό- οι οποίες και οδηγούν στην κατά τα άνω μη σύννομη πραγματοποίηση νοσηλευτικών

πράξεων- το προσωπικό που υπηρετεί έχει οδηγηθεί στην σωματική και ψυχική εξουθένωση, λόγω του υπέρμετρου φόρτου εργασίας αλλά και των δυσκολιών που ενέχει η παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε χώρους και δομές όπου διαμένουν πρόσωπα που έχουν αποστερηθεί την ελευθερία τους.

Όταν ο αριθμός των κρατουμένων που καλείται να περιθάλψει ένας και μόνος πολλές φορές Νοσηλευτής είναι μεγάλος, αυξάνονται δε και οι πιθανότητες ανυπαίτιας πλημμελούς εκτέλεσης των σχετικών καθηκόντων και απόδοσης των σχετικών ευθυνών, ενώ παραβιάζεται και το δικαίωμα των υπαλλήλων στην ανάπαυση και τον ελεύθερο χρόνο.

3. Αναφορικά με την πραγματοποίηση νοσηλευτικών πράξεων από υπαλλήλους μη φέροντες τον τίτλο του Νοσηλευτή:

Σύμφωνα με το άρθρ. 5 παρ.2 περ. Α του Ν. 1579/1985 καθιερώνεται ο επαγγελματικός τίτλος του Νοσηλευτή και νοσηλεύτριας που αποδίδεται ΜΟΝΟΝ στους πτυχιούχους: α) Τμημάτων Νοσηλευτικής Α.Ε.Ι. β) Νοσηλευτικών Τμημάτων ΤΕΙ γ) τέως ανώτερων σχολών αδελφών νοσοκόμων, επισκεπτριών αδελφών νοσοκόμων αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ΚΑΤΕΕ δ) Ισότιμων σχολών αλλοδαπής των αντίστοιχων σχολών α, β, γ".

Το άρθρ. 3 παρ. 2 του Ν. 3252/2004 ορίζει: «Τακτικά Μέλη της Ε.Ν.Ε. είναι υποχρεωτικά όλοι οι νοσηλευτές που είναι απόφοιτοι: α) Τμημάτων Νοσηλευτικών Α.Ε.Ι., β) Νοσηλευτικών Τμημάτων Τ.Ε.Ι., γ) Πρώην Ανώτερων Σχολών Αδελφών Νοσοκόμων, Επισκεπτριών Αδελφών Νοσοκόμων, αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δ) Πρώην Νοσηλευτικών Σχολών ΚΑΤΕΕ, ε) Νοσηλευτικών Σχολών ή Τμημάτων της αλλοδαπής, των οποίων τα διπλώματα έχουν αναγνωριστεί ως ισότιμα με τα πτυχία των νοσηλευτικών σχολών της ημεδαπής από τις αρμόδιες υπηρεσίες»

Σύμφωνα με την διάταξη του αρθρ. 31 παρ. 1 του ιδίου Νόμου προβλέπεται: «1. Για την έκδοση από τις κατά τόπους Νομαρχίες της άδειας άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος, οι νοσηλευτές οφείλουν να συμπεριλάβουν, μεταξύ των δικαιολογητικών, και βεβαίωση εγγραφής στο οικείο Περιφερειακό Τμήμα της Ε.Ν.Ε. ...»

Στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 31 ορίζεται: «Όποιος ασκεί τη νοσηλευτική χωρίς να έχει άδεια άσκησης επαγγέλματος διώκεται ποινικά σύμφωνα με το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.

Η διενέργεια νοσηλευτικών πράξεων από υπαλλήλους της κατηγορίας ΔΕ φυλάκων, αντίκειται τόσο στις ανωτέρω διατάξεις, όσο και στις διατάξεις του ΠΔ 351/1989 που καθορίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα και καθήκοντα των νοσηλευτών, ενώ υπό προϋποθέσεις δύναται να στοιχειοθετήσει το αδίκημα της αντιποίησης επαγγέλματος.

Να σημειωθεί σε αυτό το σημείο ότι η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 7 της υπ' αριθ. 58819/ 7.4.2003 (ΦΕΚ Β 463 2003) Απόφασης του Υπουργείου Δικαιοσύνης με τίτλο: «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Γενικών Καταστημάτων Κράτησης τύπου Α' και Β'» κατά την οποία: ως "νοσηλευτικό προσωπικό" εννοούνται οι νοσηλευτές κλάδου ΤΕ Υγείας Πρόνοιας και ΔΕ Νοσηλευτικής, όπως και άλλα μέλη του προσωπικού στα οποία έχουν ανατεθεί καθήκοντα νοσηλευτών με ημερήσια διαταγή του διευθυντή, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του ιατρού του καταστήματος.» **δεν είναι σύμφωνη με τις νομοθετικές διατάξεις σχετικά με τη νόμιμη άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος και ως περιεχόμενη σε κατώτερης ισχύος νομοθέτημα δεν μπορεί να εφαρμόζεται!**

4. Αναφορικά με τις αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας

Τα παραπάνω θεωρούμε ότι σας είναι λίγο πολύ γνωστά, λόγω των συχνών επισκέψεων της πολιτειακής ηγεσίας στα καταστήματα κράτησης, ενόψει και της **εδώ και έτη εξαγγελθείσας ένταξης** των Νοσοκομείων των φυλακών στο ΕΣΥ. Εν προκειμένω, έχουν συσταθεί οι αρμόδιες Επιτροπές, αλλά δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί το πρόγραμμα αυτό και η απαιτούμενη νομοθετική μεταρρύθμιση και οι συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας εξακολουθούν και εξ αυτού του λόγου να είναι δραματικές.

Ενδεικτικά αναφέρουμε το από 8/12/15 δελτίο τύπου του Υπουργείου Υγείας, στο οποίο ρητά αναφέρεται: « Με την ανάληψη των καθηκόντων της (πρώτης) κυβέρνησης, επισκέφθηκαν το Νοσοκομείο Κρατουμένων Κορυδαλλού οι Υπουργοί Δικαιοσύνης και Υγείας, σηματοδοτώντας έτσι τη μεγάλη σημασία που έχει η υγειονομική περίθαλψη των κρατουμένων. Καταγράφηκαν οι ανάγκες, προκειμένου να προωθηθούν οι λύσεις. Η κατάσταση ήταν δύσκολη, με

ανεπάρκειες στις υποδομές και το προσωπικό. Καταβάλλονται εντατικές προσπάθειες να βελτιωθούν οι υποδομές συνθήκες διαβίωσης, οι οποίες δεν έχουν φτάσει ακόμα στο επιθυμητό επίπεδο.»

Συνεπεία όλων των ανωτέρω, **διαμαρτυρόμαστε** για τις **συνθήκες περίθαλψης** των κρατουμένων και **εργασίας των Νοσηλευτών** και τις **περιπτώσεις παρανόμου άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος** και μη **σύννομης τέλεσης νοσηλευτικών πράξεων** και σας καλούμε όπως- έκαστος στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του-**προβείτε σε κάθε απαιτούμενη ενέργεια** για την επίλυση των προβλημάτων και δια της πρόσληψης νοσηλευτικού προσωπικού (έστω μέσω της διαδικασίας των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 27 του Σωφρονιστικού Κώδικα) με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών περίθαλψης των κρατουμένων και εργασίας των υπαλλήλων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Δημήτριος Σκουτέλης

Αριστείδης Δάγλας